

ÁTJÁRÓK

2022-1-HU01-KA210-ADU-000083157

Székesfehérvári Egyházmegyei Karitás

Esetmegosztás 2 - párterápia részletes leírása -

Gergő és Anna

Tartalom:

1. A terápiába kerülés körülményei, a terápia keretei	2
2. A család bemutatása	2
3. A családon belüli kapcsolatrendszer	3
4. Játzmák a családban.....	3
5. Értékek és szokások a családban	4
6. Az interjú körülményei.....	4
7. Hipotézis ismertetése.....	4
8. Terápiás szerződés, keretek, célok	5
9. A párkonzultációs ülések leírása, a terápiás folyamat.....	5
Első ülés	5
Második ülés	6
Harmadik ülés	7
Negyedik ülés.....	8
Ötödik ülés	9
Hatodik ülés.....	9
Hetedik ülés.....	11
10. Reflexiók	13

1. A terápiába kerülés körülményei, a terápia keretei

A Rév Szenvedélybeteg-segítő Ambulancián egyéni- pár- és családkonzultációk keretében foglalkozunk szenvedélybetegekkel, valamint hozzátartozóikkal.

Gergő és Anna együtt érkeztek az intézménybe. A kapcsolatfelvétel személyesen történt. Az első konzultáción adatfelvétel történt. Megkeresésük oka elsősorban az volt, hogy a területileg illetékes gyermekjóléti központ hozzánk irányította őket. Intézményünket nem ismerték. Gergő és Anna házasok, két gyermekük van (alábbiakban: Levente és Fruzszi). Gergő az elmúlt években minden nap online felületeken játszott, többször volt agresszív a gyermekekkel. A kapcsolatfelvételt megelőző hónapban történeteket életük legnagyobb kríziseként élték meg. Gergő megütötte Fruzsit, majd az iskolában panaszkodott, hogy nagyon fáj a füle. Az iskola bejelentést tett a területileg illetékes gyermekjóléti központnál, majd a gyermekjóléti központ védett házba irányította a feleséget, a gyermekekkel együtt és teljes titoktartás mellett elköltöztek otthonról.

Gergő mélyen megrendülve beszélt az elköltözés körülményeiről, a tanácstalanságáról, illetve a teljes bizonytalanságról, amikor az iskolában, a kórházban, de még a rendőrségen se tudtak semmit a családjáról. Ekkor elment a gyermekjóléti központba, ahol tájékoztatták, hogy semmilyen információval nem szolgálhatnak a családja hollétéről. Gergő egyedülletében eldöntötte, hogy megváltozik, és mindent megtesz, hogy a családi élet helyreálljon.

Amíg Anna a védett házban volt, beszélt Gergővel és eldöntötték, hogy hazajön azzal a feltétellel, hogy Gergő költözzön el otthonról. Gergő albérlésbe költözött, Anna pedig újra otthon volt a gyermekekkel. Közben telefonon többször beszéltek, és megegyeztek, hogy találkozzanak. Beengedték Gergőt néhányszor a „saját otthonába”. Anna elmondása szerint ezek a találkozások különösen jól sikerültek, és eldöntötték, hogy hazaköltözhet. A gyermekjóléti központ tudomására jutott a visszarendeződés, tiltakoztak ez ellen, ebben nem támogatták Annát, felmerült a gyermekek kiemelésének következménye, viszont itt felmerült a párkonzultáció lehetősége is, ekkor kerestek meg minket. Az adatfelvétel végén egyeztettük a terápiás kereteket.

2. A család bemutatása

Nukleáris családmóddal, két gyermekkel. Gergő 39 éves, Anna 41, Fruzszi 11, Levente 10 éves. 2016 előtt albérlésben éltek a megyeszékhelyen, közel volt az iskola, a munkahely, szerették ezt az időszakot, de az albérlésből ki kellett költözniük, ekkor falura költöztek, az édesanyja házába. A férj pékmester, a feleség háztartásbeli, házasságuk alatt csupán néhány hónapot dolgozott egy kisboltban. Gergő magas, szélesvállú testalkat, kb. 190 cm, hangja erőteljes, mély. Anna alacsony, kb. 160 cm. Jelenleg csupán egy szoba áll a rendelkezésükre a házban, illetve a konyha, a másik szobában az édesanya él. Gergő váltott műszakban dolgozik, Annának nincs munkahelye, amit Gergő folyamatosan nehezményezett. Leventéről később derült ki, hogy ADHD érintett.

Gergő édesapja meghalt, amikor 8 éves volt. Ekkortól a nagypapa vett részt a gyermeknevelésben, rendszeresen bántalmazó módon. Majdnem minden nap megverte, bármivel, ami épp elérhető volt, vasalóval, felmosóbottal, vagy a fejét a radiátorhoz ütötte. Édesanyja soha nem tudta megvédeni, ő is félt. A bántalmazásnak akkor lett vége, amikor Gergő tinédzserkorában ökölvívásra jelentkezett, és megtanult néhány gyakorlatot, illetve megerősödött.

3. A családon belüli kapcsolatrendszer

A határok összemosódtak, a szülői alrendszer sérült, az elkülönülés kivitelezhetetlen a lakhatás miatt. A nagyszülő unoka alrendszere szintén sérült, Gergő haragszik édesanyjára, a gyermekkora miatt, emiatt nem engedi, hogy a gyermekek szoros kapcsolatban lehessenek a nagymamájukkal, félti őket, ez az alábbiakban kiderül, hogy miért. Gergő falat állított maga körül, a családot kizárja a hétköznapi életéből a játszás miatt, de elvárja, hogy gondoskodjanak róla. Őt senki nem zavarhatja, bizonyos idő után már nem is keresik a társaságát, nem akarnak kapcsolódni hozzá. Gergő és Anna házastársi alrendszere is sérült. A családon belüli kapcsolatrendszerre a diszfunkcionális család jellemzőit lehet látni. A szabályok hiányosak, a családi szerepek és feladatkörök a hagyományoshoz képest átrendeződtek. Anna átvette a döntő funkciók betöltésének szerepét, Gergőre nem számíthat a játékfüggősége, valamint a kiszámíthatatlan viselkedése miatt. A gyermekek szereptanulása, családi szocializációja sérült. Működik a családban a bűnbakképzés, Leventével körül mindig valami baj van, valami mindig elront, eltör, vagy ő mindig bosszant valakit, egészen addig, amíg az egész család veszekedik.

4. Játshmák a családban

Függő játshmák jellemzőek a családban. Gergő az agresszor, a háztartásban élők pedig áldozatok. Gergő teljes közömbösséggel viszonyult édesanyjához, haragszik rá. A családtagokat legtöbbször elutasítja, sőt olykor agresszív velük. Amikor Gergő otthon tartózkodott, akkor játszott. Elvárta, hogy ilyenkor senki ne zavarja őt, ne szóljanak hozzá. Mindenkit alattvalóként kezel. Családmódel szemponjtábol ő a diktátor, senki nem érzi jól magát mellette, de mindenki fél beszélni erről. A konzultációk során, ha Anna említést tett a Gergő viselkedéséről, látható volt, hogy szorong, fél a reakciótól, ezért megtanulta, hogy inkább nem beszél az érzéseiről, vágyairól. A konzultációkon figyeltem arra, hogy a terápiai térben teret adjak az Anna érzéseinek kifejezésére.

5. Értékek és szokások a családban

Érték a család, de a hozott mintákból a családi élet értékelésének kifejezése nem működik. Mindketten diszfunkcionális családban nevelkedtek, ahol volt alkoholfogyasztás, bántalmazás, házastársi hűtlenség. A krízis utáni időszakban felértékelődött a családi élet fontossága, Gergő mindent megtett, hogy a gyermekekkel a bizalmi kapcsolatot újraépítse, illetve a feleségétől próbálta átvenni a férfira háruló ház körüli tevékenységeket. A feleség elköltözése előtti szokásokról szomorúan nyilatkoznak mindketten. Nem voltak közös étkezések, „alig voltak közös élmények, csak a játék volt”. Azt követően látható módon Gergő új szokásokat próbált bevezetni: együtt tanult a gyermekekkel, segített a főzésben. Kerékpárokat vásárolt a gyerekeknek, és elvitte őket kerékpározni, akár hosszabb távokra is (később megtudtam, hogy akár 60-80 km-es távokat is megtettek egy nap). A megújult szerepekben folytatott tevékenységekre nézve megerősítettem őket. A pár szülői családjából hozott minták alapján kevés értéket, jó szokást tudtak bemutatni, erre vonatkozóan segítséget adtam (úgy párkapcsolati, mint gyermeknevelési kérdésekre nézve, amit mindketten gyakran megköszöntek a folyamat során).

6. Az interjú körülményei

A házaspárt az intézmény székhelyén fogadtam, rendszeresen ugyanabban a terápiás szobában. A szobában három fotel található, megfelelő távolságban, hangulatos, terápiás beszélgetéshez igazított berendezéssel. A szobák hangszigeteltek. A fotelek úgy vannak beállítva, hogy lehetőleg mindenkinek lehetősége legyen a szemkontaktus fenntartására. Érdekes módon a pár minden konzultáció elején a foteleket egymáshoz szorosan közel toltta, hogy nagyon közel üljenek egymáshoz. Mindig pontosan érkeztek.

7. Hipotézis ismertetése

Gergő játékfüggősége miatt a család többi tagja szenved. Meg kell érteni a Gergő egyensúlyvesztésének az okát, amivel egyéni terápiában kell foglalkozni (egyéni konzultációkkal kezdtünk, majd a párkonzultációs folyamat után újra egyéni konzultációkat javasoltam mindkettőjüknek). Hipotézisem, hogy a házassági alrendszer megerősítéséhez elsősorban Gergőnek kell a kontrollvesztő játszásán változtatni. Ehhez szükséges, hogy feldolgozza a gyermekkori fájdalmait, sérelmeit. Édesapjának elvesztésére minden esetben érzékenyen reagált, minden esetben sírt, ha róla volt szó. Nem volt életében gyászfeldolgozás, viszont nagyon sokat bántalmazta a nagyapja, aminek következménye, hogy haragszik a körülötte élőkre és a játékba menekül. A fájdalmak feldolgozása, elengedése eredményeként meg kell erősíteni a házastársi alrendszert, valamint új határokat, egyensúlyt felállítani a családi rendszeren belül.

8. Terápiás szerződés, keretek, célok

Az egyéni konzultációk hetente 1-2 alkalommal történtek, majd a párkonzultációk két hetente, egy alkalom másfél órás volt. Hét alkalomra szerződünk, és a Gergő játékfüggősége miatt a párkonzultációk után további egyéni konzultációkkal folytattuk úgy, hogy a feleség egyik munkatárs gondozásában volt. Az egyéni konzultációs folyamat végén újra párkonzultációra kerül sor, összegezzük a közös munkát és a ko-terapeuta társak együtt zárják a folyamatot.

A házaspár motivált volt a terápiára két ok miatt: egyrészt attól féltek, hogy ha a családi béke és rend nem áll fel, ha Gergő nem változtat a magatartásán, akkor a gyermekeket kiemelhetik a családból. Másrészt úgy gondolják, hogy a házasságukat rendbe kell hozni, hogy a gyermekeknek egészséges mintát adjanak (*ezt különösen Gergő említette gyakran*).

A terápiás cél az volt, hogy feldolgozzák a múltbeli sérelmeiket, hogy megerősítsék a házassági kapcsolatot, valamint Gergő tevékeny lépéseket a kontrollvesztő játszásból való változásban.

9. A párkonzultációs ülések leírása, a terápiás folyamat

Első ülés

A terápiás szobába érkezve a foteleket szorosan egymáshoz közel tolták, ugyanezt tették az adatfelvétel során is, ami számomra feltűnő volt, nem volt jellemző egyéb eseteknél. Ezt minden ülés elején megtették. Kértem, hogy részletesen ismertessék a problémát, beszéljenek a feszültségekről, valamint mindketten mondják el, hogy miben kérnek segítséget, mi a legnagyobb nehézség, és ezt úgy, hogy a társuk közben hallgassa végig.

A fentiekben, a „Terápiába kerülés körülményei” részben az adatfelvételtől írottakból megismerhető a probléma. Kértem, hogy a problémát bontsuk ki, és ismerjük meg az összefüggéseket, történeteket, konkrét példákon keresztül.

Gergő kezdte a probléma ismertetését: „sokat játszottam, a High-tech világ magával ragadott. Nem tudtam leállni, kellett, hogy folytassam. Túl jó voltam benne, érte?” Gergő magas szinteket ért el a különböző online játékokon és ez nagyon fontossá vált számára. Amikor otthon volt, folyamatosan játszott. Nem szerette, ha megszólították, vagy megzavarták. Nem vette le a fejhallgatót, „a gyermekeim úgy ismertek, hogy a fejemen mindig ott lóg a füles”. Volt, hogy a gyermekek amikor hazaértek az iskolából megszólították, szerettek volna beszélgetni velem, de ő csak annyit mondott, hogy majd később, de órák múlva sem állt fel a gép mellől. A gyermekek pedig nem jöttek többet. „Az az élmény már elmúlt” – *mondja, és közben Anna megérintette a kezét.*

Majd a bántalmazás kérdésére is rátértünk, Gergő részletesen elmondta, hogy milyen módon volt agresszív a gyermekekkel, volt, hogy pofonvágta őket, vagy fülest adott, majd folytatta: „*de tudja nekem milyen gyermekkorom volt? A nagyapám állandóan vert. Felmosóval, bottal, vasalóval, vagy azzal, amit talált. Már nyolcéves koromtól. Akkor halt meg az apám.*” Ekkor

elérzékenyült. Az édesanyjával rossz kapcsolatban van, haragszik rá amiért nem védte meg a nagypapjától, elhanyagolta, soha nem dicsérte meg, és nem is érdekelte, hogy milyen sikereket ért el az iskolában. Ezért nem is szeretne jó kapcsolatban lenni vele.

Anna arról beszélt, hogy most őszinték egymáshoz. Kérdeztem, hogy mi az a téma, amiben most őszinte? Anna: „Féltem tőle, de most már el merem mondani, amit gondolok.” Elmondta, hogy jó kapcsolatban van az anyósával, amit Gergő nem akar elfogadni, hiszen tudja, hogy milyen elhanyagoló volt vele. Azt mondja, hogy „*olyan mintha az anyám lenne*”. Mindent megbeszélte vele, hogy mit tegyenek, hogy Gergő megváltozzon. Mivel az anyósa sokszor rosszul van, nem akarja egyedül hagyni, most a gyermekeknek is szükségük van segítségre a tanulásban, ezért nem vállal munkát.

Anna elmondta, hogy a párkapcsolatuk elején szégyellte Gergő előtt, hogy az orvosok szerint nem lehet gyermeke, ezért az előző párja elhagyta. Mikor Gergő tudomást szerzett erről, megbeszéltek és Gergő viccesen megjegyezte, hogy „*mondtam neki, hogy ne aggódjon, majd én gondoskodom róla, hogy legyen.*” Nem sok idő múlva beigazolódott, amit Gergő mondott. Házi feladatként kértem, hogy tervezzenek tudatosan legalább egy-két alkalmat, amikor csak kettesben legyenek, és ekkor beszéljék meg azokat az érzékeny kérdéseket, amelyekről eddig nem beszéltek, de az egyéni érzelmi működésük szempontjából fontosnak tartják.

Az Anna nyilatkozatai alapján azt érzékeltem, hogy a félelme nem csökkent, mert folyton odafordult Gergő felé, különös arckifejezéssel, hogy figyelje a Gergő reakcióját. Azt gondoltam, hogy a Gergő agressziója miatt nem vállal munkát, nem akar távol lenni otthonról, mert védeni akarja a gyerekeket, illetve az anyósát, akivel elmondása szerint nagyon jó kapcsolatban volt. Az Anna és az anyósa közötti kapcsolaton is változtatni kell, hogy a házastársi kapcsolat megerősödjön.

Második ülés

A második ülést megelőzően felvettem a kapcsolatot a gyermekjóléti központtal, akik hozzánk irányították a házaspárt. Ismertettem a konzultációs folyamat tervét és megegyeztünk a folyamatos kapcsolattartásban a célok hatékony elérése érdekében.

Az ülésre nagy várakozással érkeztek, Anna szerint már nagyon sokat változott az otthoni hangulat, teljesen kicserélődött a légkör a családi életnek.

Egy feladattal kezdtünk: kértem mondjanak három dolgot, amiért jó otthon, illetve hármat, amiért nem jó:

Pozitív:

- Gergő: „*A párom, a gyermekeim, édesanyám. Most nyugalom van. Mindenre nyugodtan reagálok.*”

- Anna: „*Béke, szeretet van otthon, együtt van a család. Megváltozott a párom, nincsenek titkaink, örülök, hogy nem játszik.*”

Negatív:

- Gergő: „*Lakhatás, félelem, hogy a gyerekek velünk maradnak vagy sem, anyagiak*”.
- Anna: „*Lakhatás, nincs munkám, anyagiak, konfliktus a gyerekek között, elhúzza az időt a férjem, olyankor mindent én kell előkészítsek.*”

A továbbiakban az „életem/szerepeim tortája” módszerrel dolgoztunk. Gergőnél megjelent szerepek: „Férj, apa, gyerek, munka, nevelés, segítség, kikapcsolódás, Zoli.” Ezekből vastag keretben volt az apai szerep. A szereptorta értelmezéséből kiderült, hogy a jövőre nézve szeretné elsősorban a gyermekeivel való kapcsolatát helyreállítani. A házassági kapcsolatát megfelelőnek ítélte, viszont a felesége elbeszéléseiből nem ezt hallottam.

Anna szerepei: „Gyermeknevelés, háztartás, feleség, gondoskodás, szülők, öcsém, anyósom.” A férjével való kapcsolatában hiányolta, hogy régen nem tudtak őszintén beszélgetni egymással, a férje nem hallgatta meg. Amikor a férjének volt egy harmadik személlyel viszonya, ő tudott erről, de magát okolta: „*én voltam a hibás, mert nem figyeltem rá.*” A férje erre nem reagált. A feleség szerepét szereti, minden reggel korán kel, hogy a férjének reggelit készítsen, előkészíti a ruháit, ételt csomagol, majd a férje kerékpárját a kapuhoz állítja.

Házi feladat: szeretetnyelv teszt kitöltése, gyerekekkel is.

Azt gondolom, hogy Anna örül, hogy házasságban él, örül, hogy van társa, viszont túl sokat vállal Gergőért, hogy viszonzásul egy kis szeretetet kapjon. Érezhető, hogy szorongással beszél a jelenlegi megváltozott állapotáról. Reménykedik, hogy minden megváltozik, de még nem bízik teljesen Gergőben.

Harmadik ülés

Újra nagyon várták a találkozást, az ülésre jó hangulatban érkeztek. A szeretetnyelv teszteket kitöltve hozták, majd megbeszéltük. Gergő elsődleges szeretetnyelve a szívességek, másodlagos a minőségi idő. Anna elsődleges szeretetnyelve a testi érintés, másodlagos a minőségi idő, illetve az elismerő szavak.

Az elemzésből bebizonyosodott, hogy a szeretetnyelvük alapján így működnek, és a hétköznapi életben láthatóan így van. Gergő akkor érzi, hogy Anna szereti, ha reggel vele együtt felkel, reggelit készít, ételt csomagol, előkészíti a kerékpárt, stb. Anna viszont kissé szorongva mondta el, hogy számára a testi érintés nagyon fontos, szeretné ha többször megölelné Gergő, viszont ha megöleli, akkor gyengédebben szeretné. Erre Gergő azonnal reagált: „*de hát én rendszeresen megölellek Kicsim*”.

A Genogram módszerrel dolgoztunk tovább. Az Anna családfájával kezdtük. Édesanyjáról úgy nyilatkozott, hogy „*mikor meghalt, azt sirattam, aki lehetett volna belőle. Nem ismertem.*”

Édesanyja elhagyta őket, kisgyermekként volt, hogy több férfit is látott a lakásban, csak néhány emléke maradt, például, hogy nem adott enni neki, vagy hogy alkoholfüggő volt, nem volt biztosítása, személyi igazolványa, de emiatt nem haragszik rá. Édesanyja testvérei között egyik depressziós, másik alkoholfüggő, harmadik óvodapedagógus volt. Az egyetlen, akinek normális munkahelye volt, kiegyensúlyozott életet élt. Az anyai ágon levő nagyszülőkkal szoros kapcsolatot ápolt mindig, ők voltak a kedvencei, a nagymamája étellel fogadta, a nagypapája játszott vele.

Édesapja sokszor bántalmazta, leértékelte, és bár tehetséges volt, az apja mégis nyolc osztályos fogyatékosok iskolájába járatta, amit ő mindig szégyellt. A testvéreivel nem tartja a kapcsolatot.

Anna az eredet családjában átélt hiányosságok miatt jelen családjában kompenzálni szeretne, megadni mindent a férjének, hogy őt viszont szeresse valaki, és mindent megadni a gyerekeknek, reggel korán kelni, szendvicset, reggelit készíteni, amit ő nem kapott meg gyermekként. Anna valószínűleg azért nem szeretne munkát vállalni, mert szégyelli az iskolai végzettségét, de erről nem beszélt.

Negyedik ülés

Az ülésen Gergő családfájával dolgoztunk. Vidáman kezdte bemutatni a családját, viszont hamar elérezékenyült, mivel nagyon zűrös történetek jutottak eszébe egyes személyek kapcsán. Különösen az édesapjáról mesélt emlékek esetében zokogott. Édesanyja nem sokat foglalkozott vele, mindig a sorozatait nézte, közben dohányzott, alig lehetett látni a füsttől a szobában. Az édesanyja testvére is láncdohányos volt. Édesapja négy házasságot kötött, mégis szerette az édesanyját, de Gergő 8 éves korában meghalt, ekkor kezdődött a fájdalmas időszak.

Az anyai ágon levő nagyapja próbált segíteni az édesanyjának a gyermeknevelésben, de mindig bántalmazta, ahogy a fentiekben is írtam. Továbbá nagyapja alkoholfüggő volt, börtönben is volt.

Nagymamája viszont a legkedvesebb személy, akivel valaha találkozott, mindig kedves emlékek jutottak eszébe vele kapcsolatban: egyszer gyermekként kizárta a nagymamáját az erkélyre, de ő nem kiabált, nem hibáztatta, hanem türelmesen várt, majd nevetve lezárták a helyzetet. Mindig gondoskodott róla, szerette. Az unokatestvéreivel nem tartja a kapcsolatot.

Gergő agresszív viselkedése visszavezethető a nagyapjával való kapcsolatára. Fájdalmait még nem dolgozta fel. Haragszik az édesanyjára, mert nem tudta megvédeni a nagyapjával szemben. Új problémamegoldási stratégiákat kell kidolgoznia, a hozott mintákon változtatnia kell a család együtt maradása érdekében.

Ötödik ülés

A PIP Wilson féle gumibabafa (társas önmeghatározás önismereti teszt) módszerrel dolgoztunk tovább. A módszer segített mélyebben megérteni, hogy jelenleg milyenek a kapcsolati viszonyaik, elsősorban a családon belül. Anna nagyon stabil képet mutatott a házassági kapcsolatokról, valamint a családon belüli kapcsolatok alakulásáról. Az elmúlt néhány héten történt változások alapján ez érthető, de kértem, hogy próbáljon visszaemlékezni az elköltözése előtti időszakra, és próbálja jelölni a házassági kapcsolatukat, arra az időszakra vonatkozóan. Ez már nem volt ilyen kellemes. A gyermekekre vonatkozó adatok: a fa törzsénél álló gumibaba a fára mászásban segít egy másik gumibabát. Itt a segítő volt az apa, a segített pedig a gyerekek. Úgy érezte, hogy Gergő nagyon megváltozott, és mindenben lehet rá számítani, a gyerekeket mindenben támogatja, meghallgatja, foglalkozik velük. Erről örömmel beszélt.

Gergő másképpen mutatta be a családot: az összes sértődött gumibabát Leventével azonosította, a lánya volt a fa törzsénél levő segített gumibaba, az édesapja volt a fa közepén stabil erkélyen álló gumibaba, a kapcsolatukra nézve pedig az egymást megölelő gumibabákat jelölte. Úgy gondolta, hogy aktuálisan rendben van a kapcsolatuk, és a jövőben még jobb lesz.

Egyedül az édesapját jelölte pirossal, a többieket grafittal. Az édesapja számára a példakép, akinek a hiányát semmivel nem tudott pótolni. Úgy látja, hogy Leventével nagyon nehéz foglalkozni. Rendszeresen hazudik, lop (ez már az iskolában többször is előfordult), és folyamatosan elront valamit.

Hatodik ülés

Karantén időszak miatt az ülést online felületen tartottuk. Azt terveztem, hogy a családi szobrot készítjük el, és ebbe a gyermekeket is bevonjuk. Az előző alkalommal már kértem, hogy a gyermekek is vegyenek részt az ülésen, és a kérésnek eleget tettek, minden körülményt úgy szerveztek, hogy a teljes család legyen jelen az ülésen.

A család az otthonuk konyhájában foglalt helyet, kicsit szűkös volt, de mindenki rugalmas volt, nem volt tolongás, vita, veszekedés, a feladatot megoldották.

Mindegyik szoborról kép készült, a képeket átküldtem a családnak, segített az elemzésben.

Első szobor: Levente. Egymás mellett álltak, jobbról balra: Levente, Anna (kissé hátsó sorban), Fruzsi (elől), Gergő. Levente keze az édesanyja vállára volt vetve, érintve az édesapja kezét. Anna átkarolta Leventét jobbra és Fruzsi vállára helyezte a másik kezét. Gergő egyik kezét Fruzsi vállára helyezte.

Az szobor értelmezésében az alábbiakra figyeltünk: Levente a szobor szélén helyezkedett el, Fruzsi pedig középen. A szülők egyetértettek abban, hogy Fruzsival többet foglalkoznak, több figyelmet kap, Levente kevesebbet, mert ő a bajkeverő.

Nyilatkozatok: Fruzsi: „így boldog a család, támogató érzés, hogy a kezük rajtam van.” Gergő: „Mintha egy fényképre álltunk volna be.” A szobor címe: „A családi fénykép”

Második szobor: Fruzsi. Félkör alakban álltak, Fruzsi szemben a többiekkel. Széles mosoly az arcán, édesanyja kezét a szájához emelte, és mindenki egy lapot szemlélt.

Nyilatkozatok: Anna: „bizonyítványnak örülünk.” Gergő: „kíváncsi voltam, semmi rossz érzésem nem volt.” Fruzsi a szülők házassági évfordulójára egy meglepetést szervezett Leventével. Egy levelet írtak, amire ráírták, hogy „boldog házassági évfordulót”, illetve csokit vásároltak és szív alakzatot vágtak ki a csokiból. A szobor címe: „A legboldogabb házassági évforduló”

Harmadik szobor: Anna. A szülők és a gyerekek ölelésének a szobrát állította fel. Jobb oldalon a gyermekek, bal oldalon a szülők ölelték át egymást, kis távolságra egymástól.

Nyilatkozatok: Gergő: „nem értettem, hogy miért éppen így...” Fruzsi: „miért kellett külön ölelgözni? Változtatnék rajta, hogy közösen legyen az ölelés.” Anna: „azért így, mert a gyerekek között mostanában konfliktusok voltak.” Anna szerette volna ilyen módon is kifejezni, hogy számára nagyon fontos a testi közelség, az érintés. Ekkor Gergő újra mintha megmagyarázta volna a helyzetet, kiegészítette az Anna gondolatait azzal, hogy ez rendben van, ez rendszeresen működik náluk. Anna közben félhalkan mondta, hogy „igen, de ez akkor is fontos.” A szobor címe: „Szeretet”

Negyedik szobor: Gergő. Jobb oldalon Levente csípőmagasságban felemelt karokkal magyaráz. Leventével szemben Fruzsi háttal állt, bosszankodó, mérges, összefont karokkal. Mögöttük Anna haját tépve, csukott szemekkel, mögötte pedig Gergő próbálja átölelni.

Nyilatkozatok: Fruzsi: „tudtam, hogy miért duzzogok...” Gergő: „három pozitív után kellett egy negatív, hogy hiteles legyen.” A szobor címe: „Pillanatkép”

Gergő szerint a családi élet nem csak a boldogságról szól, sokkal inkább az ilyen feszült, bosszankodó, ideges, veszekedős pillanatokról. Szerette volna bemutatni, hogy Levente gyakran felbosszantja Fruzsit, nem lehet leállítani, Fruzsi duzzog, anya tépi a haját, mert nem tudja őket megnyugtatni, majd az egész folyamatot Gergő zárja, amikor mindenkit leállít, helyére tesz.

A szobor értelmezéseit mindenki elfogadta és látványosan szemléltetve a családi rendszer működését, új szabályokat próbáltak megfogalmazni, arra az esetre, ha Levente újra bosszantja Fruzsit, vagy ha valamiért veszekedés támad a gyermekek között és nem engedelmessé válnak édesanyjuknak. Apukának megköszöntem, hogy bevállalta a kevésbé harmonikus pillanat bemutatását.

Anna szerint a Levente kérése, hogy első legyen a szobor építésben újdonság volt, mert általában nem önálló. Amikor pedig önállónak tűnik, akkor utánozza a társát, vagy az idősebbeket, vagy bárkit. Átkeretezve úgy reagáltam, hogy „nyitott a világra.” Miért zavarja Annát az utánzás? Ez a gyerek nyitott a világra, az idősebbektől tanul. A Levente aktivitását át kell kanalizálni, terelni. Amennyiben mindenkit bosszant, a többiek kreatívan hívják el, hogy csináljon valami mást. Fruzsit pedig erősíteni kell abban, hogy le tudja állítani Leventét.

A családi szobor állítás különösen jó élmény volt számomra, örültem, hogy a család minden tagja aktívan részt vállalt a feladat elvégzésében, elégedetten zártam az ülést.

Hetedik ülés

Zárás, összegzés, online kapcsolatban a karantén miatt.

Kiemelt ülésrészlet rekonstruálása:

T: Hogy vannak, hogyan telt az elmúlt két hét?

G: Beszélj Anya...

A: Eltelt, vannak gondok, de megoldjuk őket. Jól vagyunk.

G: Én nem tudom, hogy mi történt, de amióta beszélünk, anyukám megváltozott. Mosolyog, kedves. Anya te is beszéltél vele?

A: Hát, igen, de nem most, hanem még korábban beszéltem vele.

G: Kijövök a szobából és rám mosolyog, meg ilyenek.

T: Ez milyen érzés Gergőnek?

G: Hát furcsa, nem tudom, de visszamosolygok. Igaz kicsit erőltetetten még, de majd meglátjuk. Furcsa az érzés, nem tudom elmondani, az ember vágyik az ilyen dologra egy anyától, de most így hirtelen... Volt már rá példa, szeretem én őt, csak, na érti...

T: Nehéz elhinni, hogy változik?

G: Nem változik, ilyen idősen már nem változik az ember, csak jól esik, hogy ilyen velem. Ennyit tudok erről mondani.

T: Jó ez, hogy ezt így meg tudja fogalmazni.

G: Jó ez, jó lenne, ha így maradna. Tudja ő már 77 éves, nem tudjuk, hogy mennyi időre osztottak neki itt lapot. Nem szeretném, ha úgy záródna le, hogy több a negatív, mint a pozitív. Csak amíg így viselkedett a gyerekekkel, addig én se tudtam így nézni rá, de most már nagyon sokat kedveskedik, mosolyog, próbál segíteni, amikor beteg vagyok, aztán majd alakul...

T: Azt mondta, hogy visszamosolyog rá. Így egymást erősítik, én mosolygok, ő visszamosolyog rám, ez erősíti a kapcsolatot, a szeretetet, ha valami elindult, a szeretet növekedhet.

G: Már nem haragszom az anyámra, de amikor a gyerekeket bántja, akkor szabadul fel bennem egy olyan düh, amit rá zúdítok. Így alapjáraton amit velem csinált az már nem érdekel, elfogadtam, hogy anno amikor gyermek voltam, megmagyarázta, hogy miért nem foglalkozott velem, de már nem érdekel, hogy miért nem segített, miért bántott. Elfogadtam ezt a tényt. Lényeg az, hogy ha nem bántja a gyermekeimet, akkor jó lehet a kapcsolat.

A: Ehhez hozzáfűznék valamit. Nem akarom védeni, mert a párom mellett állok 100 százalékosan, de sokszor tiszteletlenek és Gergő csak a végét hallod, amikor ő visszaszól.

G: Igen, a fiam annyira dacoskodik, a kákán is csomót keres, hazudozik, mint a vízfolyás, ennek nem lesz jó vége. Nem tud vigyázni semmire, már egész kicsi kora óta, mindent tönkre tesz maga

körül, a járókát, a játékokat, most a biciklijét, a DVD lejátszómat. Nagyon sok mindent tönkretesz maga körül. Nagyon nehéz vele. Mindent erőszakkal akar megoldani.

A: Ez a dac azért van, mert a nagyobbak rászálltak az iskolában. Csúfolják a kancsalsága, kinézete miatt. Segítséget nem kér, és itthon vezeti le. Ezért dühöng és követelőzik. Ha menőbb bringája, vagy cipője van, akkor nem csúfolják, gondolom én. Lehet ettől agresszív?

T: Igen, fontos, hogy mellette álljanak, hogy ne még tegyenek rá egy lapáttal erre az egyébként is kialakuló számára nehéz helyzetére, nem azt jelenti, hogy mindent meg kell vásárolni, ha valamit tönkretesz, csak hogy érzelmileg legyenek mellette. Kérdezzék meg, hogy mi hogy volt, tudjuk, hogy egyre több időt töltenek együtt vele.

G: Rengeteget mentem vele, alkalmazkodni kell az új helyzetekhez.

T: Amíg iskolában van kapja e a gyógyszert?

A: Most nem, mert a pszichológus azt mondta, hogy amíg nincs gond, addig nem kell menni pszichiáterhez sem. Két hete voltunk, azt mondta, hogy semmi gond nincs most a gyerekekkel. Legközelebb egy hónap múlva megyünk, akkor elmondom, hogy milyen a helyzet most, hogy viselkedik.

T: Gergő azt mondta, hogy tönkretesz dolgokat, Anna említette, hogy otthon hogy viselkedik, az iskolai feszültségeket otthon önti ki magából. Hogy látják, hogy van e olyan területe az életében, ahol rendet tud tartani?

G: A lego. Talán ott. De az a helyzet, hogy nem is akar. Ez így van. Nem akar rendet tartani maga körül.

T: Hát a nővére? Ő rendet tart maga körül? Ha korábban épségben tartotta a dolgait, amit Önök odaadtak Leventének, most hogy van ez a rend kérdés a gyerekeknél, a családban?

A: Hát nem. Ő sem tart rendet maga körül. De apuka sem...

G: Na most jó... a szennyest esélyem sincs a szennyestartóba tenni, mindig kiveszi a kezemből.
... ..

T: Nagyon fontos, hogy Önök egymással őszintén és nyíltan tudjanak beszélgetni, tudják elfogadni ennek a változási folyamatnak a kudarcait, nehézségeit, és ahogyan Anna is fogalmazott, annak a reményét, hogy Önök ebből jót kovácsolnak. Ez most, ami most történik alapja annak a jövőbeli jónak, amiben reménykednek, hogy azért szeretném ma jól csinálni, jó döntést hozni, mert szeretném, hogy holnap is jobb legyen, a vetés és aratás törvénye mindenre igaz. Ha jól vetek, jól aratok. Ha minél többet fektetnek szeretettel a családi életbe, annál nagyobb a valószínűsége, hogy a gyerekeik kiegyensúlyozottan tudják majd a saját párkapcsolatukat, családi életüket megélni.

Kértem, hogy a közös munka lépéseit gondolják végig és összegezve mondják el, hogy az első üléstől kezdve miben látnak változást, mit könnyvelnek el sikernek, illetve milyen akadályokkal találkoztak a közös munka során, mi az, ami még nem változott.

Gergő erőfeszítéseket tett a teljes családi rendszer működésének megváltoztatásában. Teljesen félretette az online játékokat. Az Anna elköltözése óta nem játszott. Anna büszke Gergőre, hogy ilyen módon megváltozott, szorongása csökkent és reménykedik, hogy ez így marad. A Gergő

gyermekkel való kapcsolata nagyon sokat javult, újra közelednek hozzá, keresik a társaságát, Gergő pedig egyre több időt tölt velük, kerékpározni vitte őket, együtt tanulnak.

Továbbra is aggódnak Levente viselkedése, állapota miatt, itt javasoltam, hogy konzultáljanak ADHD kapcsán gyermekpszichiáterrel, megadtam az időpontfoglaláshoz szükséges elérhetőségeket. Örültek a lehetőségeknek, csupán anyagi szempontból volt kérdéses, hogy mikor tudják vállalni. Az ülés végén egyeztettük az egyéni konzultációk folytatásának módját, célját.

10. Reflexiók

Az üléseken nem készült hangfelvétel, az idézett mondatokat jegyzetekből írtam. A kötelezettekkel végzett munka olykor motivációhiánnyal társul, viszont ebben az esetben az ellenkezőjét tapasztaltam. Az üléseket várták, az utazás egyszer sem volt akadály.

Az első üléstől kezdve teljes figyelemmel dolgoztak mindketten az aktuális feladatokon, ellenállást nem tapasztaltam. A terápiás folyamatban teljes együttműködésben dolgoztunk. A házi feladatokat minden esetben megoldották. A karantén időszak alatt is rugalmasan kezelték a szükséges technikai feltételek biztosítását az ülés megtartásához, attól függetlenül, hogy ekkor a teljes családot bevontam a családi élő szobor miatt. A gyermekeket is hatékonyan be lehetett vonni a folyamatba. A Gergő és Anna esete példája a sérült gyermekkori neveltetésnek, illetve, hogy a szülők biztonságos kötődésének a hiánya milyen nagy károkat tud okozni az egyének személyes életében, a későbbi döntéshozásban, az életvezetésében.